

Måltidspolicy

Fastställt av: Kommunfullmäktige

Fastställt: 2013-10-24 § 125

Ansvar för revidering: kommunstyrelsen

Gäller för: Karlskrona kommun och dess bolag

Giltighetstid: tills vidare

Ersätter: *Kostpolicy för måltidsverksamheten inom förskolor, skola, familjedaghem och fritidshem i Karlskrona kommun* fastställd av kommunfullmäktige i beslut den 26 maj 2011, § 87

Inledning

Denna policy för måltidsverksamhet avser all verksamhet där Karlskrona kommun har ett ansvar för måltidsförsörjningen. Den omfattar i första hand verksamheter inom Barn och Ungdomsförvaltningen, Utbildningsförvaltningen, Handikappförvaltningen, Äldre-förvaltningen och Serviceförvaltningen. Men även övriga förvaltningar och bolag som på ett eller annat sätt påverkar eller påverkas av måltidsverksamheten, omfattas av denna måltidspolicy.

1 Gemensamt för all måltidsverksamhet

I Karlskrona kommun ser vi maten och måltiden som en del i ett större sammanhang. Vad vi äter, när vi äter och hur våra måltider ser ut påverkar vår hälsa och vårt välbefinnande både idag och på lång sikt. Vi ska därför erbjuda goda förutsättningar för att främja hälsa och välbefinnande sett i ett livslångt perspektiv. För att skapa en helhet ska måltiderna integreras inom stöd, vård och omsorgsverksamheten samt i det pedagogiska arbetet inom förskola, skola och fritids.

Att den mat som serveras är näringsriktig och att råvarorna är av god kvalitet måste ses som en självklarhet.

Måltiden som helhet är dock inte bara en fråga om energi och rätt anpassade näringsämnen vid rätt tidpunkt. Det är också en källa till glädje och social kontakt och ska erbjuda en stunds avkoppling i vardagen.

En förutsättning för att kunna uppskatta måltiden är att få avnjuta den i en lugn och trivsam miljö, att maten är väl tillagad, upplagd och serveras på ett aptitligt sätt samt att service och bemötande är bra.

Maten ska vara tillagad så nära matgästen som möjligt med en avvägning mellan ekonomi och upplevd smakkvalitet.

Alla som äter mat i verksamheter där kommunen har ansvarar för leverans av maten, ska ges möjlighet att lämna synpunkter för att kunna påverka mat och måltidsmiljö.

Vi värnar om vår miljö och eftersom allt vi äter påverkar miljö och klimat strävar vi mot att servera klimatsmarta måltider. Detta innebär bland annat att vi ska välja råvaror som är säsonganpassade, ekologiska samt att vi ska arbeta med att hålla matsvinnet på en så låg nivå som möjligt. Strävan att vara klimatsmart gäller även vid val av tillagnings-, förvarings- och transportmetoder.

1.1 Kvalitet och utförande

I Karlskrona kommun ska alla invånare behandlas lika. Det betyder att alla som serveras måltider i kommunens regi har rätt till samma kvalitet på måltiden oavsett var man äter. Eftersom olika verksamheter, grupper och enskilda individer har olika behov är det samtidigt viktigt att alla behandlas utifrån sina förutsättningar.

1.2 Kunskap och kompetens

All personal som arbetar med måltider ska ha lagstadgad eller behovsanpassad utbildning samt rätt kompetens för uppgiften.

1.3 Miljö och hållbar utveckling

Karlskrona kommun är medlem i föreningen Sveriges Ekokommuner - att vara ekokommun innebär att kommunen vill främja utvecklingen mot ett mer hållbart samhälle. Ett samhälle som bygger på en ekologisk grundsyn där livsmiljön ger människor möjlighet att uppnå en god livskvalitet och en god hälsa.

Det betyder att allt som rör måltidsverksamheten ska ta hänsyn till miljön exempelvis genom att välja livsmedel som är klimatsmarta, säsonganpassade samt ekologiskt och etiskt producerade. Valet av råvaror ska också präglas av en god djurhållning och ett bevarande av den biologiska mångfalden. Menyer och måltider säsonganpassas för att minska miljöbelastningen och minimera matsvinnet.

1.4 Måltidsmiljön

Måltidsmiljön ska vara inbjudande och ge möjlighet att äta i lugn och ro. Hänsyn ska tas till alla aspekter som påverkar måltidsupplevelsen, som till exempel bemötande, ljud, ljus, doft, inredning och färgsättning.

1.5 Måltidernas sammansättning

Sammantaget ska måltiderna vara sammansatta enligt Livsmedelsverkets rekommendationer samt anpassade till respektive målgrupps behov.

1.6 Särskild kost

Särskild kost ska erbjudas till de som av medicinska, religiösa, etiska eller kulturella skäl inte kan äta den mat som serveras enligt ordinarie menyer. Undantag är krav som strider mot lagstiftningen ex djurskyddslagen.

1.7 Personalmåltider

Personal anställda av Karlskrona kommun ska erbjudas att köpa måltider där det är lämpligt med hänsyn till de lokala förutsättningarna. Tillämpningsanvisningar för personalmåltider utvecklas gemensamt av berörda nämnder och förvaltningar.

2 För förskola, grund- och gymnasieskola gäller dessutom

Förskolan, grund- och gymnasieskolan har goda möjligheter att på ett positivt och naturligt sätt främja en hälsosam livsstil med bra matvanor hos barn och ungdomar.

Genom att se måltiden som en del i det pedagogiska arbetet ges barn och elever möjlighet att utveckla sin förmåga att sätta samman en hälsosam måltid som främjar den framtida hälsan.

På längre sikt ska måltiden stödja barn och ungdomars utveckling genom att visa på sambandet mellan kost, välbefinnande och skolresultat.

Genom att äta på samma tid varje dag främjas elevernas aptit och kroppen blir inställd på mat. Detta måste beaktas vid schemaläggning inom grund- och gymnasieskolan.

Målsättningen är att alla barn och ungdomar ska äta av maten som serveras. Valfrihet mellan flera rätter på menyn är i detta sammanhang en väsentlig framgångsfaktor.

Med detta vill vi ge alla barn och ungdomar en av de grundläggande förutsättningarna för att stimulera inläring, socialt umgänge och fysisk aktivitet.

2.1 Pedagogiska måltider

De pedagogiska måltiderna ska tidigt ge goda vuxna förebilder i måltidssituationen för barn och elever. Dessa ska ses som ett arbetsredskap i det pedagogiska uppdraget. De pedagogiska måltiderna ska vara kostnadsfria för personalen och tillämpningsanvisningar fastställs av respektive nämnd och förvaltning.

2.2 Föräldraportion

Vuxeninslaget i måltidsmiljön kan främjas bl.a. genom att föräldrar/vårdnadshavare som vill äta tillsammans med sitt eller sina barn i barnets ordinarie måltidsmiljö, får möjlighet att göra detta. Tillämpningsanvisningar avseende föräldraportion fastställs av respektive nämnd och förvaltning. Föräldraportion betalas av föräldrar/vårdnadshavare enligt prislista för externa priser som fastställs av kommunstyrelsen.

3 För stöd, vård och omsorg gäller dessutom

Målet med måltiderna i omsorgen är att främja livskvalitet. Vi vill ge brukarna goda förutsättningar att njuta och må bra av maten. Maten och näringen är en viktig del av omvårdnaden och personalen har en central roll att främja en god måltidssituation. Måltiderna ska erbjuda sociala kontakter i en lugn miljö och vara något att se fram emot.

Det är viktigt att brukarna har valfrihet och i stor utsträckning få den mat de tycker om och är vana vid. Önskekost ska kunna erbjudas i samband med sjukdom eller vård i livets slutskede.

3.1 Omsorgsmåltider

Omsorgsmåltider där personal äter tillsammans med brukarna ska finnas där så behövs. Omsorgsmåltider ingår som ett stöd för brukarna och är ett arbetsredskap för personalen. Omsorgsmåltiderna ska vara kostnadsfria för personalen och tillämpningsanvisningar fastställs av respektive nämnd och förvaltning.

3.2 Anhörigportion

Anhörigportion är avsedd för att närstående eller andra besökande ska ha möjlighet att beställa och äta tillsammans med brukaren. Den är att jämföra med ordinarie kost för brukaren. Tillämpningsanvisningar avseende anhörigportion fastställs av respektive nämnd och förvaltning. Anhörigportion betalas enligt prislista för externa priser som fastställs av kommunstyrelsen.

3.3 Extra varor och tjänster

Brukare inom särskilda boenden ska kunna beställa prissatta varor, tjänster, livsmedel och råvaror ur ett begränsat sortiment med tillämpning av marknadsmässig prissättning. Exempelvis att kunna beställa varor och catering till arrangemang som exempelvis födelsedagsfester och andra högtidsdagar.

3.4 Alkoholdrycker

Genom den lagändring som trädde i kraft den 1 juni 2012 kan alkoholdrycker serveras inom särskilda boenden utan särskilt serveringstillstånd. Egenkontrollprogram för alkoholhanteringen ska finnas på varje särskilt boende.

Brukaren eller besökaren ska själv betala för alkoholdryckerna förutom vid de tillfällen då de ingår som en del av måltiden.

3.5 Måltider för ordinärt boende

För den mat som levereras till ordinärt boende gäller att mottagaren har samma valfrihet som gäller för brukarna i särskilt boende.

Vid behov och önskemål ska brukare i ordinärt boende kunna erbjudas möjligheten att äta i gemenskap med andra, till exempel på ett närliggande särskilt boende eller i en skola.

Definition av vissa begrepp

<u>Brukaren</u>	Den individ inom stöd, vård och omsorgsverksamheten som måltiden är avsedd för.
<u>Matgäst</u>	Den individ som äter maten som serveras.
<u>Pedagogisk måltid</u>	Måltid inom Barn- och ungdomsförvaltningen samt Utbildningsförvaltningen, där personalen där personal inom tjänsten äter tillsammans med barn eller elever.
<u>Omsorgsmåltid</u>	Måltid inom stöd, vård och omsorg där personal inom tjänsten äter tillsammans med brukarna. Omsorgsmåltiderna ingår som ett stöd för brukarna och ett arbetsredskap för personalen.
<u>Personalmåltid</u>	Mat som köps av personal anställda av Karlskrona kommun. Serveras främst i kommunens restauranger.
<u>Anhörigportion</u>	Anhörigportion är avsedd för att närstående eller andra besökande ska ha möjlighet att äta tillsammans med brukaren. Betalas av den ätande eller brukaren.
<u>Föräldraportion</u>	Föräldraportion är avsedd för att föräldrar eller andra nära anhöriga ska ha möjlighet att äta tillsammans med förskolebarn och elever.
<u>Extra försäljning</u>	Utöver ordinarie måltider <i>kan</i> det finnas verksamheter där personal, elever, föräldrar eller brukaren ska kunna beställa prissatta måltidstjänster, livsmedel och råvaror ur ett begränsat sortiment med tillämpning av marknadsmässig prissättning. Ex: "fika" för möten, födelsedagstårter, kioskvaror och dylikt.

